

ZGODNJA DANICA

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVI.

V Ljubljani, 29. rožnika 1883.

List 26.

Opomini presv. Seroa Jezusovega.

(Konec.)

Veliki petek o poldne je bil Jezus na križ pribit in tedaj je solnce otemnelo — tri ure je visel na 4 ranah, v temi v naj grozovitejših bolečinah, ob treh pa je glasno zaklical naj zadnje besede, potlej je glavo nagnil in umerl. In zdajci se je zemlja stresla tako, da so skale pokale in se grobi odpirali, veliko preginjalo v tempeljnu se je samo pretergalo od verha do tal. Oh kristjani! — vsa natora se giblje, se trese, stermí, žaluje; — solnce si ne upa sijati, zemlja ne more biti mirna in skale se ne morejo več skupaj držati; ali samo ubogo človeško sercé bi se pa kar nič ne pretreslo! O pač, tudi se je: „ljudje so se trepetaje vernili“; pretreslo se je celo ajdovsko serce — neverski stotnik je rekel: „V resnici, Sin Božji je bil ta!“ In če je bilo ajdovsko serce presunjeno, ali bo pa merzlo ostalo serce keršansko, serce katoliško, za katero se še posebej največi čudež ljubezni božje — Jezusova smert — vsak dan pri sv. maši ponavlja, ali ga tudi to kladvo ne bo predramilo!

Ali še večé čudeže, kakor v življenji, je delal Jezus po smerti. Ošabni farizeji so grob zapečatili, čversti vojščaki so ga po dnevi in po noči varovali, — pa vse ni nič pomagalo! V nedeljo zjutraj se zemlja strese — vojščaki junaki straha popadajo — Jezus veličastno iz lastne moči iz zapečatenega groba gre!

In kdo je videl kdaj večí čudež, kakor so ga vidile solzne oči aposteljnov, ko jih je Jezus šterdeseti dan po svojem vstajenji še enkrat zbral okrog sebe, jih peljal na oljsko goro — tam povzdignil svojo vsigamogočno roko — jih blagoslovil — in med tem, ko jih je blagoslavljal, se vzdigoval čedalje više in više — svitel oblak ga je zakril — Jezus je sédel na desnico Boga Očeta! — Ali bi moglo presv. Serce Jezusovo še glasneje terkati na vrata tvojega serca in vsih serc do konca dni?

„Pa še tudi z nebés visokega trona“ dela Jezus čudeže. Aposteljni so v imenu Jezusovem bolnike ozdravljali in tudi svetniki so ves čas, kar sv. Cerkev obstoji, v Jezusovem imenu bolnike čudovito ozdravljali, celo mertve k življenju obudovali! Tudi še dan danes se čudeži godijo; od vsih strani v imenu Jezusovem,

zlasti na priprošujo presv. Device Marije. Pobožna pastarica Bernardinica na Francoskem je bila tako srečna, da je Marijo 18krat videla v prikazni. Na Marijno povelje je Bernardinica jela z roko perst razberskavati, in na celem je jela izvirati bistra voda, in še zdaj tam teče bister studenec. Sozidali so prelepo cerkev, voda pa se razpošilja povsod na okrog. Brez števila bolezní, ki jih ni moglo odpraviti nikakoršno zdravilo, je bilo že po tej čudežni vodi na Marijno priprošujo ozdravljenih. Čudeži so popisani v debelih bukvah in so tako dokazani po cerkveni in svetni gosposki, da jih ni v stani noben nejevernik ali krivoverec utajiti, ko bi si še toliko prizadjal! Enako se godijo čudeži po družih božjih potih. In pa saj vsako mesto, vsaka vas, kjer je kak svetnik živel, je zanesljiva priča, da Jezus po svojih služabnikih čudeže dela; saj sv. Cerkev nikogar med svetnike ne prišteje, ako ni prav terdno dokazano, da so se po njem tudi čudeži godili. In saj so mnogi svetniki sami za nas velik čudež; svetnikovo truplo zakopljejo v zemljo, kakor kako drugo truplo, in zgodí se včasí, da čez sto lét ga zopet odkopljejo — in glej! ni še trohnelo! Tako je kakor dan pogreba! Ali niso taka dela božje vsigamogočnosti nekakšno težko kladvo, ki bije oblastno na vrata našega serca!

Vendar še eno delo božje vsegamogočnosti, božjega veličastva, ki je v nekem oziru izmed vsih še naj imenitniše in naj bolj pretresljivo, — vam imam naznaniti preden končam.

To delo božjega veličastva se še ni zgodilo, se še le bo. In kdaj pride na versto, tega ni v stanu nihče vedeti, še angelji v nebesih ne. Mi le toliko vemo, da se bo gotovo zgodilo. Vsi lahko razumete, da imam zdaj v mislih sodnji dan.

Angeljeva trobenta nas bo sklicala od vseh strani sveta; zagledali bomo na nebu znamenje Sinu Božjega — Jezusov Križ; Jezus v neskončni častitljivosti, obdan s trumami angeljev, bo stopil pred nas in nas bo najpred ločil na dvé strani, — ljubljenci Jezusovega Serca bodo na desni, njegovi sovražniki na levici; potlej nas bo sodil vse — in nato pride naj bolj pretresljiva reč, ki je ni bilo ne pred ne potlej; ločitev za vse večne čase! Izvoljeni prijatelji presv. Serca pojdejo vsi veseli z Jezusom, Marijo in angelji v večno veselje nebeško — in tamkaj — takorekoč na pragu — porekó: „oj blagor nam, tu smo — srečni za vse večne čase!“

Pa tudi zaverženi sovražniki presv. Serca ne bodo tiho. Še enkrat se bodo ozerli za izvoljenimi in v obupnosti bodo klicali (kakor je pisano): „O mi neumni! imeli smo njih življenje za nečast, glejte kako so zdaj prišteti med otroke Božje in med svetniki je njih delež! — O hribi pokrite nas! Gore padite na nas!“ — In zdajci se bo brezno zaperlo — sveta bo konec, — časa konec; — začne se večnost — srečna v nebesih, strašna v peklu!

Tako umevno, glejte, terka mili Jezus, da ga lahko vsak otrok razume!

In vendar se Jezusu godi, kakor marsikommu, ki v navadnem življenju terka — pa zastonj, in mu noče odpreti, tisti, ki je notri; znabiti zato ne, ker ima notri že obilno družbo, tako, ki ni vgodna za onega, ki terka; ali pa zato, ker se mu ne zljubi z njim govoriti in zato gre in zaklene še celo vrata, ne da bi jih odperl! Na vrata marsikterega serca Jezus zastonj terka, zato ker je v njem taka družba, ki ni zanj — greh! Kjer je greh, tam Jezus ne more biti: greh je Jezusova smert! Apostelj pa pravi, da je Jezus enkrat umerl in zdaj ne more več umreti, zato ostane zunaj serca, v katerem še greh gospoduje; drugi pa nalašč serce zaklenejo pred Jezusom in ga pustijo zastonj terkati. Marsikako ubogo serce je zaklenjeno s sedmero ključavnico človeških strasti: s ključavnico napa, lakomnosti, jeze, lenobe in poverhi tega je še terdni zapah grešne navade. — Spet drugi sicer niso tako zakopani v grešne strasti, pa se jim ne ljubi govoriti in pečati se z Jezusom — mlačni so. Tacim pa govori po svojem apostelju; „O da bi bil merzel ali gorak; ker pa nisi ne merzel ne gorak, te bom pljunil iz svojih ust!“

Oh mi, preljubi! pa nikar tako; marveč, katerim vest nič posebnega ne očita, nikar ne bodite mlačni; kateri imate serce že odprto, odprite ga še bolj na široko; kateri pa omahujete, ter enkrat odprete, potlej pa spet za nekaj (znabiti še za več) časa spet zaprete, — o nehajte že omahovati na dve strani, — bodite vendar stanovitni! Oh, odločite se Jezusovo naj boljše Serce ljubiti iz vsega svojega serca in mu služiti iz vseh svojih moči; kajti povém vam, da ga ni tako plemenitega, tako hvaležnega serca, kakor je Serce nebeškega Kralja; vse, vse, tudi naj manjše zasluženje vam bo poplačal On, ki je rekel, da kozarec merzle vode, če jo kdo da bratu v njegovem imenu, ne bo brez plačila! Saj družega namena nima, kadar terka na vrata, kakor da bi vas osrečil za čas in za večnost; zato pravi: „Ako kdo posluša moj glas in mi hoče odpreti, bom prišel noter k njemu in bo z mano večerjal in jaz z njim.“

Križ.

(Zgodovinska čerta; njegov lep pomen v kat. življenji.)

(Dalje nast.)

Poglejmo sedaj še k judom, ki so svojega Mesija zavergli in ga tako sramotno na križ pribili. Križanje v Mojzesovi postavi ni znano; to smertuo kazen so vzeli od Rimcev ter je postala navadna pod Herodi. Judje sami niso več imeli pravice kaznovati s smertjo; obsoditi koga na smert so mogli, zveršiti ne, če namestnik rimskega cesarja ni poterdil obsodbe. Tako se je zgodilo tudi pri Kristusu. Sicer bi morali Judje Kristusa po svojih zakonih kamnjati; pa ta smert se je zdela zaslepljenim judom prelahka; hoteli so ga umoriti sramotnejše, zato so ga zatožili kot upornika. Pilat je ukazal Kristusa bičati, da bi obudil v sercih judov čut usmiljenja; pa zastonj! Pilat je moral izreči in poterčiti sodbo: preterpel bodeš smert na križu. Kristus,

ves truden in razdjan, je nesel svoj križ na morišče; onemogel je na potu, prisilili so tujca Simeona, da mu je pomagal nesti križ; vse ga je zaničevalo, le mati njegova, sv. Janez in usmiljene žene so pokazali občutno serce. . . . Na morišči so Jezusa pribili na križ, in križ povzdignili. Razprosterte je imel usmiljeni Odrešenik roke med nezmernim terpljenjem, kakor da bi hotel v ljubezni objeti vesoljni svet; iz rane njegovega serca je tekla kri in voda, tekkel blagoslov vsemu svetu. Tri ure je visel Zveličar svetá na križu; ko se je začel boj s smertjo, je nastala splošna tema, zemlja se je stresla; žalovala je natura po zgubi velicega Sina, kakor govori tudi izročilo pri mnogih narodih.

2. Pomen križa pri človeštvu novega zakona.

Željno je pričakoval svet Odrešenika. Pogrezoval se je v pregrehe in strašne krivice. Judje so komaj spoznali še pravega Boga, pa častili so ga le še z ustnicami ter bili vdani hudim strastim. Vsi drugi narodi, tudi izobraženi Gerki in Rimci, so služili brezbožnemu malikovanju; krivica, hudoba, nečistost in druge strasti so se po božje častile. Darovali so ljudi brez usmiljenja malikom. Še častno se jim je zdelo v velicah pregrehah živeti. Modrijan Seneka pravi: „Hudobije se ne prikrivajo več očem, očitno se kažejo našemu pogledu. Zlobnost je prestopila vse meje, vdomačila se je v vsih sercih tako, da je nedolžnost zginila iz sveta.“ Kedo je mogel tu pomagati in človeštvo rešiti? Edini Bog! In res je pomagal, ga rešil. Poslal je svojega edinega Sina, ki je oprostil človeštvo oklepov greha s tem, da je umerl — na križu. In križ, rešilno orodje, je postal znamenje novega veka, je postal gerb kerščanstva. Kristus sam si je izbral kot kralj in vojvoda za gerb križ. S križem je premagal sovražnike svojega kraljestva, satana, greh in smert; s križem je človeštvo zopet pridobil Bogu in mu preskerbel pravice prostosti in dobrote božjega kraljestva; križ je bil altar, na katerem se je daroval veliki duhoven sam za rešitev sveta. Ako je križ prinesel svetu toliko dobrot in milosti, kedo se more čuditi, da so že prvi kristjani jeli to rešilno znamenje častiti, ljubiti, slaviti? Kerščanski pisatelji perve dobe nam pripovedujejo, da so kristjani križ že zgodaj kot znamenje svoje vere častili ter se z roko pokriževali, ako so moliti začeli ali nehali, pred delom in po delu. Ustno poročilo nam pravi, da so apostoli sami naučili to lepo navado perve kristjane, apostole pa da je naučil sam Jezus Odrešenik, ko je vzdignivši se proti nebu, k svojemu nebeškemu Očetu, blagoslovil svoje učence s križem. Dobro vemo, da sv. Pavel se ni hotel v drugem hvaliti kot v križu Odrešenikovem, da sv. Andrej nič ni bolj cenil kot križ, ker ga je posvetilo telo Kristusovo. Verniki so poznali in cenili milosti, ki jih vzrokuje to sv. znamenje; s križem so reševali obsedene, spravljali spokorne z Bogom in cerkvijo, posvečevali škofe in mašnike ter blagoslavljali sv. zakon. Imenovali so ga znak prave vere, zastavo blaženega upanja, véz ljubezni; učili so kerščene, naj se pogosto znamenajo s križem. Sv. Ciril, škof jeruzalemski, opominja kerščene tako-le: „Delajte znamenje križa, če delate ali pijete, sedite ali ležite, vstajate, govorite, hodite, z eno besedo, pri vsakem delu; kajti ko bi bil križani in pokopani Jezus ostal v grobu, bi se morali sramovati; sedaj pa ko je vstal, se ne smemo sramovati njegovega zmagovavnega znamenja.“ V drugem stoletji priča Tertulijan: Kolikorkrat se premaknemo, gremo od doma ali domú pridemo, ali se kopljemo, ali luč prižigamo; vselej zaznamnjamo čelo z znamnjem sv. križa. In sv. Hieronim opominja sv. devico Evstohijo v pismu, naj dela to sv. znamenje pri vsakem delu. Sv. Avguštin pravi: Mi nosimo na čelu križ, na katerem je bil Kristus križan.

(Dalje prihodnjé.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (*Obhajanje sv. Janeza Kerstnika v Ternovskem predmestju.*) Patronske opravilo v Ternovem se je letos še posebno slovesno obhajalo, ko je god zadel ravno na nedeljo. Ob 8 so maševali premilgsp. knez in škof dr. Janez Krizostom. Ob 9 je imel cerkveni govor in slovesno sv. mašo vrednik tega lista. Izverstvo je pevski zbor pel od J. Burgarell-a, vradnika finančne direkcije, novo komponirano mašo, ktera se močno hvali. Sploh se je kor prav pošteno obnesel. Vsega sv. opravila se je vdeležil tudi mestni župan g. P. Grasselli, ker je cerkveni patron ljubljanski magistrat, in na prijazno povabilo prečast. g. župnika je bil potlej tudi pri kosilu. Popoldne pred 5 je grajski kurat č. g. Al. Puc pridigal. Za ondotno ubožno cerkev, ki nobenih lastnih prihodkov nima, je bilo pri vsih tréh duhovnih opravilih darovanje, ki je toliko bolj potrebno, ker tudi ternovska, kakor druge ljubljanske cerkve, je zdaj prav okusno zunaj obnovljena. Kaj posebnega je bila pri popoldanskem darovanju po litanijah dolga versta malih otrok, posebno veliko deklic, ki so čedno okinčani s svečami v rokah šli k darovanju in so bili med obilnim veseljem po litanijah na mostovžu duhovske hiše od preč. g. župnika z lepimi podobnicami obdarovani. Blaga devica, vsa goreča za cerkveno lepoto in za olikano in keršansko odgojo otrok, L. D., je bila to reč vravnala. Bog in sv. Janez Kerstnik ji poverni lepi trud kakor tudi marsiktere stroške. Odveč bi bilo praviti, da tudi sicer, kakor vsako leto, je bilo zunaj in znotraj cerkve vse ozališano.

Svetinje in podoba za novo cerkev Jesusovega presv. Serca se bodo to soboto, 30. rožnika, v slovesni procesiji zvečer ob 6 prenesle od špitalske cerkve v novo misijonsko cerkev presv. Jesusovega serca. Slovesne te procesije vdeležila se bo tudi tukajšna katoliška družba z društveno zastavo. Družbeniki se toraj vljudno vabijo, da bi obilno zraven priti blagovolili. — Naslednji dan, 1. mal. serp., bodo premilgsp. knez in škof novo cerkev posvetili. — Prihodnji tork (3. julija) ima katoliška družba na Rožniku zjutraj ob petih sv. mašo za žive in mertve ude. Prijazno vabimo k obilnemu vdeleževanju pri tej mali božji poti. *Predsednik.*

Za prihod presvitlega cesarja se poslopja po vsem mestu neizrečeno pridno lepšajo, — vse po večem bode takorekoč novo. Opomniti naj smemo, da naj bi se tudi razne čečkarije po mnogih zidovih, zaturnicah, oknih in stenah itd. odpravile; vsako poslopje bodi snažno, če že ne na novo obeljeno; vsaka hiša naj za to skerbi; sleherni pa, zlasti mlado ljudstvo, naj bi si v prihodnje štelo to v čast, da se mesto snažno ohrani; Ljubljana se béli, naj tedaj ostane bela!

Iz Ljubljane. Knežje-škofijske naredbe za šeststoletnico Habsburgovcev za cesarsko popotvanje po Kranjskem:

1. Enajstega mal. serp. (11. jul. t. l.) bode slovesna sv. maša z zahvalno pesnijo po vsih farnih in kuratnih cerkvah, kjer se nahajajo c. kr. vradnije, pa tudi povsod, kjer je kaka ljudska ali srednja šola, in enako po vsih samostanskih cerkvah. To opravilo se vravná tako, kakor je sicer zapovedano za rojstni dan Nj. c. kr. veličanstva (18. vel. serp.). Ura se določi po dogovoru z dotično c. kr. vradnijo ali oziroma s šolsko vradnijo, in oznani se z lece, da ne le c. kr. vradnije in šolska mladina z učenštvom, ki naj se dostojno povabijo, ampak tudi verno ljudstvo številno vdeleži.

V krajih, kjer ni nobene c. kr. vradnije, ali kjer je Božja služba farne občine ločena od maše za župnijsko srenjo, se cerkvena slovesnost lahko opravi v nedeljo, in sicer pred 11. malim serp. ali pa tudi pozneje.

2. Cesar prestopi mejo v našo deželo 11. jul. popoldne ob 3. V pozdrav se po vsih cerkvah z vsimi zvonovi zvoní od $\frac{3}{4}$ do $\frac{1}{4}$ popoldne. Po vsih krajih, se po cerkvah zvoní, kadar se Nj. Veličanstvo ondot skozi pelje in ljudstvo k pozdravljenju zbira.

3. Duhovstvo zadevnega kraja pride k pozdravu v talarji, roketu in nesó se pred duhovni cerkvene zastave. Kjer se Nj. Veličanstvo delj mudí, se zvoní pri prihodu in odhodu, in duhovstvo pride tudi k odhodu, ako se mu nasprotno ne naznani.

4. Kjer ima Nj. Veličanstvo kako cerkev obiskati, se taista okinča, goré luči in pripravi se klečálo. Duhovni sprejmó vladarja pri cerkvenih vratih in župnik mu podá kropilo „profunda cum reverentia“ pri vstopu in pri odhodu.

5. Ako razun duhovnov tistega kraja k pozdravu pridejo še drugi iz okolice, so oblečeni ali v roketu ali v semajnici duhovski (talar s cingulom in abê-plajškom, čevlji in nogovice, černi klobuk z dvojnatim motozom in čopom).

6. Zarad velike množine ljudstva, kakoršne se je 13. julija o cesarjevi pričujočnosti v Ljubljani nadjati, jenja tisti dan prepoved mesnih jedí za Ljubljano in okolico. To se vernikom naznani z lece.

Pod Čavnom. (*Luterjevo sv. pismo.*) Te dni potikal se je po tukajšnjih vaséh človek, čedno oblečen in s torbico ob ramah, ktere ga bi po zunanem štel berže med kake naravoslovce, kakor za kaj drugega. Toda motil bi se; kajti bil je to eden tistih protestantovskih agentov in prodajalcev svetopisemskih popačenih knjig, ki tudi naše dobro katoliško ljudstvo večkrat nadlegujejo in semtertje priprostost njegovo na svoj mlin obračajo. Imel je biblije razne velikosti in debelosti, vse pa krasno, terdno vezano in po prav nizki ceni. Dajejo se pa, pravil je, knjige po nizki ceni, zato ker se pozná revni kmečki stan in se mu toraj želi in hoče pomagati, da pride do lepih bukvic brez velikih stroškov. Da bi se za to željo drugi dihur ne skrival! Ali kakšna pomoč je to, vznemirjati ljudstvu serca, spodkopavati mu terdno prepričanje, krasti mu vero, begati ga in sejati ljuliko med pšenico? Hvala za tako pomoč! Kaj hoče naše verno ljudstvo s suhimi merzlimi in golimi knjižicami, ki jih krivoverski opravniki trosi? Kaj hoče verno ljudstvo s knjižurami, v kterih ni ne maše ne križevega pota, ne spovednih ne obhajilnih molitev? Čudno je bilo pa pri tem prodajanju in ob enem smešno, da mož svoje krame ni hotel kar malo in nič v roke dajati, dokler se mu ni odštelo tistih krajcarjev. Čemu to? Sej kupec ima vendar pravico si stvar ogledati, predno jo kupi. Mačke v mehu vendar nihče kupavati ne more! Poštena reč se ne skriva; a — tú tiči lisjak. Mož v gosposki suknjici je svojo nalogo dobro razumel.

Ko zvemo o vsej tej stvari, naznanimo hitro v cerkvi in razložimo ljudstvu pomen teh knjig, nevarnost jih prebirati in imeti ter ukažemo vse pokupljene odpraviti ali pa nam prinesti. V žalost svojo in začudenje zvem že hitro tisti dan, da se je te nesrečne krame veliko razprodalo in še tisti dan dobim več takih knjig v roke. Romale pa so kmalu kamor jim tiče. V bližnji fari pokupilo se je neki prav veliko teh knjig. Človek vsiloval je te knjige, kakor se zdaj pripoveduje, na vse kriplje in zvijače, govoril je med drugim: da knjige obsegajo zgolj svete reči, evangelije, molitve; kazal in razlagal je zraven razne podobice, in izjavil se je semtertje celo nekoliko proti naši katoliški veri itd.*) Čuje se, da se je tudi po drugih krajih take in enake krame

*) Sej je znano, da eden tacih trosivcev in barantačev je bil pred nekimi meseci iz Ljubljane vradno odpravljen, ker je ljudi motil;

v teh letih mnogo prodajalo. To pa ima, po mojem mnenju, posebno tendenco — namen. Knjige te se zdaj in zlasti letos le zato tako derzno in pridno širijo, ker ima ravno letos biti štiristoletnica Martin-Luterjevega rojstva. Po Nemškem se v ta namen nameravajo napraviti velike slavnosti — protestanti in luterani hočejo proslavljati svojega očeta, zato tako gibanje!

Prav dobro bi bilo, da bi kdo kaj o tem spisal, ali da bi katoliška družba prinesla v svojih mesečnih „Glasih“ kako razpravo in kratek popis Luterja, njegovega delovanja in krivoverstva. Tvarina bi bila času čez vse primerna. Taka knjižica naj bi se na to obilno med ljudstvom razširila, a bi kaj tacega kaj rado ljudstvo prebiralo in protestantovskim agentom in krivim učenikom bi drugikrat vrata pokazalo. Kar delajo uni, delajmo tudi mi. Nekaj enacega imajo ravno zdaj „Neue Weckstimmen“ Dunajske, in nekaj tacega imele so prejšnje v l. 1874. Oboje opisujejo Luterja in njegove zmote in to kaj dobro. S takimi brušuricami bi se naše ljudstvo čedalje bolj vterdilo v resnici in spoznalo bi, kaj imajo v sebi in kaj ne tiste toliko vsilovane in hvalisane knjižice in kaj naj misli o tistih in tacih protestantskih biblijah, o katerih je sam M. Luter pisal malo pred smertjo: „nihče naj ne misli, da razumi sv. pismo, razun ako je sto let s preroki, z Janezom Kerstnikom in z aposteljni vladal cerkev. Mi smo reveži, to je resnica.“

Luter postavljaj je sv. pismo kot edino vodilo vsega kristjanskega življenja, drugo zavergel je vse, vendar se on sam za sv. pismo ni veliko zmenil, temveč ga je pačil, po svojem obračal, izpuščal, kar mu ni bilo všeč, priložil, kar je bilo po njegovem spačenem nagljenju, in vse to, da bi ložej vterdil svoj krivi nauk, da „človek je lahko zveličan brez dobrih del.“

Kako strašne posledce; kervave vojske, zmešnjave, krivice vsestranske, pregrehe vsakoverstne itd. so sledile po Luterjevih naukih, je znano in uči zgodovina. M. Luter sam je pisal nekemu svojemu prijatelju malo pred smertjo tako-le: „Po razodetju evangelija (po njegovi glavi) umerla je čednost, umira pravica, zvezana je zderžljivost, resnica raztergana je od psov, hudobija je na dnevnem redu, služba božja je odpravljena in družega ni kot krivoverstvo. Hudiči obsedajo ljudi kar v celih trumah in so hujši in derzniši kakor so bili pod papeževo vlado. To vidi se pri kmetih, mestjanih in plemenitaših, v vseh stanovih, od narvišega do narnižjega. O kako nesramno, neredno ti živé — v lakomnosti, pijančevanju in v vseh verstah nespodobnosti in strasti! Ljudje so zdaj obsedeni od sedem hudičev, med tem, ko so bili prej le od enega. Mladost je tako zdivjala, da se po nobeni veri, po nobenih postavah, nobeni veljavi staršev in učnikov več berzdati ne dá in hubija raste od dné do dné. Jaz nočem več dalje živeti, ker ni več upati mirú. Jaz molim (in pa preklinjaš!), da bi po moji smerti moja žena in otroci dolgo več ne živeli, ker prišli bodo prav nevarni časi. Mi živimo v Sodomi in Babilonu — vse je vsaki dan hujše.“

Žalostne pač priznanja! Ni čudo, da so mu te skušnje in taki nasledki krivih njegovih naukov zadnje leta njegovega življenja tako grozno ogrenili, da je zdihoval: „jaz sem sveta sit, in svet sit je mene.“ Stopil je v večnost l. 1546, 18. febr. In nauki tacega človeka naj bi se med nami širili!? Bog nas vari!

Iz Vipave. — L. H. — Konec prvega polletja se bliža; dovolite toraj, da Vam nekoliko iz tukajšnje doline poročam o tem času.*) Pervi trije meseci

bili so zelo merzli, včasih je burja silno razsajala, po cesti je podila in metala ljudi kakor snope, — na veliki petek zjutraj, da me ni vergla k sreči 1 sežen pred zidom na tla, treščila bi me bila ravno v zid in gotovo usmutila; pa tudi zadnji trije meseci so bili zelo hladni in še celo sedaj o Kresu ne morem o kaki toploti govoriti, ker obilno dežuje. To vreme je vpljivalo slabo na ljudi; provzročilo je prehlajenja, da je veliko starih ljudi, pa še več otrók zaradi tega pomerlo; nasproti pa je vreme vpljivalo prav dobro na zemljo, ker je zabranilo prezgodnjo rast in cvetenje, ter je pozneje brez nevarnosti kake slane nagloma pognalo, da sedaj vse lepo stoji in dobro kaže, tudi terta, pa le tam, kjer je toča lansko leto poškodovala ni, tako da se imamo dobre letine nadjati, če nas Bog naprej obvaruje vsake nesreče. — Kakor drugej veršile so se tudi pri nas med tim časom volitve deželnega poslanca. Natihoma bil je sovražnik jel tudi tú ljuliko sejati med pšenico, pa k sreči ljudje niso še spali, nevarnost so o pravem času zapazili in voljen bil je jednoglasno zopet stari poslanec g. M. Lavrenčič, kaj pa — le proti temu — da ostane zvest geslu svojih volilcev: Vse za vero, dom, cesarja, kar tudi upamo. — Procesije sv. R. Telesa so se povsod častito v Vipavi in v Šentvidu pa še posebno slovesno obhajale. Stara lepa navada je, da pride ta dan duhovščina cele dekanije v Vipavo, da je sprevid tolikanj slovesniši in tako se je bilo tudi letos zgodilo, pa kak spremen! Lansko leto je smert tú med duhovščino neusmiljeno kosila, pobrala 3 starejše in 1 mladega duh. pastirja, pa letos zopet na 3 ali vsaj na 2 preži. Bili so tedaj pri obhodu letos skoro samo mladi gospodje duhovni, le enega izmed starejših smo imeli še med seboj, namreč: preč. starčeka g. J. Nakuza, župnika s Planine; on je še vedno čverst na duhu in na telesu; naj ga Bog ohrani še več let! Srenja je bila preskerbela dva nova altarja, kar je svečanost povzdignilo, tudi petje je bilo povsod izborno lepo, ter upamo, da bode novi organist g. P., ker je v tej stroki več s podporo g. dekana kmalo in popolnoma vpeljal cecilijansko petje. Kakor v Vipavi, bil je obhod sv. R. Telesa prihodnjo nedeljo v Šentvidu, kterege je vodil s popolno azistenco g. dekan, tudi posebno slovesen. Ljudstvo se je obnašalo kaj pobožno, red bil je naj lepši, petje prav dobro, kar posebno dela čast še mlademu in verlemu g. učitelju. Svečanost pa je čez vse povzdignila preljubeznjiva snažnost, čistost, ki si jo najdel povsod, kamor si stopil, posebno pa v cerkvi. Župnik g. J. Tomažič je že v tem kratkem času, kar tukaj biva, cerkev po predpisanih pravilih prav posebno lepo vrvnal.

V praznik farnega pomočnika sv. Vida preskerbel je neutrudljivi g. župnik svojim faranom zopet lepo svečanost. Bila je ta dan služba božja zopet s popolno azistenco; — povabljen bil je za arhidijakona in govornika Hrenovski župnik, g. dr. J. Šterbenec. Dasiravno je g. župnik skoro celo uro govoril, ga je vendar ljudstvo prav pazljivo poslušalo, saj je pa tudi govoril lepo mirno, razumljivo in kaj mikavno. Daj Bog, da bi ne bilo brez sadú! Bog ohrani župnika g. J. Tomažiča zadovoljnega in vedno tako vnetega za čast Božjo še mnogo lét v Šentvidu!

Jutri, 26. junija, obhajali bomo obletnico po r. g. dekanu, J. Gabrijanu. Njegovi čestitelji oskerbeli so mu grobni spominek; narejen je iz kraškega in kararskega marmelja in je v pokopališčini kapeli že postavljen: Napis se tako glasi:

Tu počiva velečastiti gospod Jurij Grabrijan, dekan in župnik vipavski, častni kanonik, vitez Franc-Josipovega reda itd. Umerl 22. junija 1882 v 83. letu svoje starosti.

Postavili čestitelji njegovi.

*) Serčna hvala; le še večkrat kaj!

Pastir ovčicam, učenik mladini,
 Duhovnom oče, steber domovini,
 Serca preblagega in poln modrosti,
 V življenji lep uzor kreposti:
 Te zemlja hladna tú zakriva;
 Naj duša večno srečo vživa!

Iz Sarajeva, 6. rožn. (Poterdila. Nova nadškof. stolnica.) Poterjujem, da sem Daničine zbirke prejel: prvič mesca maja po sestrah „Božje ljubezni“ z Dunaja: a) 50 gld. 40 kr. od ravno tega za bosenske misijone, naprave in potrebe itd. (Gl. „oddane darove v poprejšnjem listu „Zg. Dan.“) b) Moja sestra mi je prinesla (ravno tam. c) Zopet pretekle dni pa po pošti 100 gld., ktere sem dal presvetlemu nadbiskupu, da se zmanjša dolg narejen, ko se je župni stan kupil.

Lepa hvala vsem dobrotnikom. Ss. maše so se nekoliko opravile, nekoliko se ravno opravljajo. Drugi denarji so se razdelili po potrebah. — Temu dodam le še to veselo novico, da bodo že letos začeli zidati našo stolno cerkev. Že so inženirji pregledavali mesta za to pripravna in gradivo; sedaj se u Beču dela načrt; berž ko ne se bo sozidala v orientalskem zlogu s kupljami.

Lepa hvala za vaš trud v prid Bosne. Skoro pišem kaj več. Z Bogom!

Dr. Ant. Jeglič.

Iz Marija-Zvezde v Bosni, 11. rožnika 1883. (Poterdila. Odhod v južno Ameriko.) Poterjujem hvaležno, da sem prejel 110 gld. 60 kr. (to je: 22 gld. za redovnice v Banjaluki, 16 gld. za južno-afrikanski misijon, drugo Trapistom za intencije in milošnjo) in iz serca rečem: Bog plačaj...! Za sv. maše bodem precej in vestno vravnal in mile darove oddal na določeno mesto.

Zvedili ste že, da čast. P. Franc je z množico bratov odrinil v Afriko, ter ga ne bo več nazaj. Tako je Marija-Zvezda zopet precej oslABLJENA v vsakem oziru; upamo pa, da z Božjo pomočjo, se bojo zapušene praznote skoraj zopet ponapolnile. Posebno nam manjka mašnikov... (K sklepu pravi, da bi bili neizrečeno hvaležni, ako bi se jim poslali nekteri dobri mašniki.)

P. Bonaventura.

Vevnica.

Piše Svetilko. (Dalje.)

1. Pleve.

Ker pa morebiti vsi bralci ne razumejo, kam da se zaletava moja vevnica, jim morem povedati. Hotel sem reči, da časopisi in knjižice mažejo in gerdijo duhovski stan v izmišljenih povestih, podobah, slikah itd. Kaj pa je na tem? prašaš, saj pač vsakdo vé, kaj je izmišljeno. Prijatelj poterpi! Kaj ne, ti bi se hudoval, ko bi videl duhovnika na cesti pijanega, in po pravici. Spoštovanje tvoje bi se precej zmanjšalo, morebiti ne samo do one osebe, ampak do celega stanú. Oni človek, ki je tako pozabil na svojo čast, bi ti ne zginil iz spomina. Ali je pa zelo drugač, ako bereš v povestih itd. o kaki izmišljeni duhovski osebi izmišljene gerde stvari? Ali ne ostane tisto v spominu in kader vidiš pred seboj duhovnika, ali ti ne pride na misel tudi ona podoba in ti moti serčno zaupanje do njega: kaj, ko bi bil tudi ta-le tak? se morebiti prašaš. Pisalci lesičniki dobro vedó, kaj delajo. Sploh pa opominjam tukaj, da ne govorim o resničnih poročilih časniških, ki bi povedale resnične dogodke. V mislih imam le za nalašč izmišljene dogodbe, katere raznašavajo časopisi in knjige samo zato, da mečejo blato na duhovstvo. Ravno to mora razdražiti še tako mirnega golobčeka. Taki listi

imajo vest široko, da zleze vanjo naj debelejša reč. Na tem jim ni čisto nič, da se opira občna nrvnost, poštenost, vestnost itd. na spoštovanje duhovnikov in da je njihov dober ali slab glas méra, po kateri meri ljudstvo tudi sebe. Zato mislim, da po pravici ne zahtevam kar ničesar preveč, ako pravim: Predno govori kedo kaj slabega o duhovniku, moral bi dvakrat prevdariti, je li resnica; tako veléva vsaj občna korist. Ali pri liberalnih časnikarjih je ravno narobe. Vsaka novica, ako je še tako bosa in gola in neumna, — dobra je: je vsaj kaj „effekta,“ po domače bi rekli gnojá. Sicer sem tudi jaz precej liberalen in imam včasih čudne misli. O taki priliki se mi zdi, da liberalna skerbnost za duhovski stan tudi zanj utegne meti nekaj dobrega. Ali vsa liberalnost mora popustiti človeka, ki vidi, da časnikarji nimajo strahovalne palice, ampak gnojne vile.

Toda stoj! Ti mi hočeš nekaj reči, prijatelj vidim, da se ti nabira nevolja na obrazu. Kaj ne, ti praviš, da samo z besedami ropotati, posebno ako so zbadljive, ne pomaga nič, s kričanjem se ne dá nihče prepričati. — Dobro, tudi sam priznavam: ali kedo more reči, da ni resnica, kar sem govoril? Ali je pa tudi drugači mogoče! Žalostna resnica je, da so dobri katoličani o nekaterih stvaréh vedno nekaj korakov za svojimi nasprotniki, tako tudi gledé časopisja. Judovstvo, skrivne in druge neverne družbe, bogataši, ki hočejo vladati, itd. — to so tisti, v kterih rokah je većinoma časopisje. Samostojni časopisi so dandanes bele vrane, ki morajo kmalu skriti se; dobri katoliški časopisi se skoro zastonj borijo in skušajo zastonj predreti v one kroge, katerim bi bili najbolj potrebni. Dobri katoličani, seveda, podpirajo svoje časopise, ali kaj pomaga, ako katoliški časnikar resnico in pravico še tako pogumno in terdno brani ter razkriva sramoto, laži in goljufije, — če tisti lista ne beró, katerim je namenjen; dobri katoličani pa tako vedó, kaj je pravo. Pisatelji časniški so večidel kupljeni, oni pišejo, kar jim gospodar narekuje. Prišlo je že nekako v pregovor, da postane časnikar taki dijak, ki obesi svoje učenje na kljuko. Da govorim kar naravnost: kolikrat se primeri, da je takemu časnikarju verski učenik na srednjih šolah, kakor pravimo, v želodcu, ker ga je karal in svaril! Kolikrat se hoče znositi tak časnikar nad duhovstvom, da je moral hoditi k spovedi, k maši! Kolikrat hoče pokazati, da je postal sedaj velikan, ki ima veljavno besedo! — Vendar nalašč slep nečem biti in voditi slepo svojega bralca. Naj sem naštel tudi mnogo o protiduhovskem boji liberalnih časopisov, glavnega vira sem se še vedno ogibal: ta je silni duh sedanji. Poglej, prijatelj, skozi zaperto okno na prosto: kako se vali prah po cesti, kako se pripogibajo drevesa, kako plapolá ljudem obleka, kako urno gredó vsi proti eni strani; od kod to? To je veter, praviš, akoravno ga ne vidiš. Tudi človeške misli, želje in dejanja goni navadno neki veter; včasih začne pihati tako močno, da se mu le malokdo ustavlja. Sedaj pa dobro poglej in mi povej, ne vidiš li, kako neki veter cvíli okoli cerkvá in se zaganja vanje, kako goni prah proti duhovnikom, kako se verté velike trume v tem vetru in dirjajo ž njim, kakor bi bile pijane. Ravno ta veter veje tudi iz časopisov, v njih diha duh sedanjega časa — in moje razlaganje je pri kraji. Samo podobo tisto, ki sem jo rabil poprej, stavim še pred oči: Rog, ki ima velika usta. Časopisi so le usta, misli prihajajo iz serca. Zato bi sedaj rad nekoliko naslikal ti tudi še tisto serce, iz katerega prihajajo misli sovražne zoper duhovstvo. Že naprej pa ti moram povedati, dragi bralec, da se bodem skerbno varoval pretiravati. Saj je še resnica sama prehuda!

Dalje (prih.)

Razgled po svetu.

Prusko. Cerkveno-politiška predloga je bila 11. rožn. prvi pot pred poslanci. Poslanec Reichensperger je v izverstem govoru pojasnil, kako težko odgovornost zastran pravic do katoliškega prebivalstva si vlada že deset let na vest nakopičuje. Priznal je, da je potreba Falkove postave omečiti, da pa tudi nova predloga ima prav malo djanskega pomena za zboljšek. Povdarjal je, kako postavno se je katoliško prebivalstvo obnašalo, če tudi so bile zatiranja grozno hude itd. Windhorst je nasvetoval, da naj se predloga izroči enemu odsekov, in pojasnil, da sv. rimski stol se ne uda iz nespravljivosti, temuč ker cerkvene načela ne pustijo odjenjevati čez gotovo mejo, na čemur sloni obstoj sv. Cerkve. Središnja stran, je rekel, akoravno od vsih strani psavana, je zoper rogovilske življe vedno podpirala vlado, ktera je pa katoličane (v hvaležnost!) s škorpjoni tergala, ohranilo se je namreč središe na konservativnih potih. Zato je katoliško ljudstvo pač zaslužilo, da naj se reši iz okovov; če ne, utegne poslednjič počiti struna poterpežljivosti. Sedanja predloga majnikovim postavam ne sega do živega, nobene znatne pritežnosti ne odpravlja, ponuja kervavo malo svobode in ima malo pomena v djanskem oziru. Izročena je bila predloga odboru 21 zborničarjev. Predloga ima 6 nabadkov in sprejeta je bila poslednjič s 13 glasovi zoper 8. Pomenljivo je, da ravno zastopniki liberalnih (??) strank so bili tisti nedosledni vitezi, ki so glasovali zoper vse, kar je le kolikaj malo vgodno katoličanom. Ljudje take vertoglave politike želé vedno še teptati in tretji katoličane ter jim nič svobode ne privošijo! Spomina vredno je tudi, da ravno Windhorst je kulturministra nekako primoral naznaniti, da pruski poslanec v Rimu se bode tudi po rešeni sedANJI prilogi še vedno pečal s pretresanjem tega prašanja in da vlada tudi potem ne bo cenila, da pregled majnikovih postav je čisto nepotreben. Predloga bi bila tedaj le začetek pomirovanja.

Ravno tisti dan, ko se je bila pričela obravnava cerkveno-politiške predloge, se je v zbornici razglasilo naznanilo, da se je deželnemu in državnemu zboru odpovedal Bennigsen. Med vzroki njegovega odstopa, pravijo, je tudi ta, da narodno-liberalni njegovi tovariši niso bili prijazni za ravno imenovano predlogo, kar je on vender želel. Čudno; in vender pravi „Dülm. Misbl.“ da je bil Bennigsen eden najbolj grenkih sovražnikov naše sv. katol. Cerkve! Majnikove drakonske postave so delo ravno té narodno-liberalne stranke, odstop Bennigsenov pa je boje prav smertni udarec tej zagrizeni stranki in omenjeni list imenuje ta dogodek „ein Gottesgericht“ (očitna kazen Božja) in meni, da to je še le „začetek konca.“

Rimsko. Pri volitvah za srenjski odbor rimskega mesta je bilo izvoljenih vsih 25 od katoličanov priporočenih kandidatov (nekteri po kompromisu z liberalnimi volivci) ter je med 34 na novo voljenimi 18 določnih katoličanov. Ta vspéh bode katoliški vililni odbor spodbudoval, da bo pri prihodnji volitvi brez kompromisa s samimi katol. kandidati zmagal. Že sam dogovor (kompromis) kaže, da se nasprotna stran ne čuti močna, ker vsled dogovora je voliti morala zmérne liberalce. Cerkev na Laškem že dolgo prenaša vnebovpijoče krivice od zlobnih framasonov: zaupljivo čas zmage ni več daleč.

Rusko. Papeževemu poslanstvu je ruska vlada ob času carovega kronanja posebno spoštovanje skazovala, kakor tudi car Aleksander III sam. Poročnik Vanutelli in njegovi spremljavci prelati so bili ob meji in na več družih postajah prav priserčno sprejemani. Že prvi dan o prihodu je poslanstvo imelo privatno zaslišanje.

Msg. Vanutelli je caru izročil lastnoročno pismo sv. Očeta in v latinskem nagovoru je izrazil veselje papeževo zarad carovega kronanja; povdaril je upanje, da med sv. Stolum in rusko vlado storjena pogodba bode vedno močnejša véz in da iz te edinosti bode Cerkvi in ruskim narodom izviral zmeraj bogatejši sad. Vanutelli je zapustil audienco z nado, da za ruske katoličane se pričinja boljši čas.

Amerikanske novice. Če se smé katoličan krivoverske božje službe vdeležiti? Šen-Pavelski škof milgsp. Grace je dal po cerkvah oznaniti, da osebe, ki bi se protestanške ali sploh nekatoliške božje službe s petjem vdeleževale, se morajo od ss. zakramentov izločiti. Ako bi taka oseba prišla k sv. Obhajilu, je mašniku naj ostrejše ukazano, da jo pri obhajanju mora izpustiti.

Devetdeset lét je bilo 25. majnika t. leta, odkar je bil v zedinjenih ameriškkih državah prvi mašnik posvečen, namreč francoz iz Orlean-a č. g. St. Badin, ki je umerl pred 30 leti v Cincinatu.

Razširjanje katoliške vere. V škofiji Oregonski se je v tréh letih katoličanstvo tako pomnožilo, da je ondotni škof milgsp. Seghers samo o tem času 10 novih cerkev posvetil. — Znatno število novih mašnikov je bilo mesca majnika po raznih škofijah posvečenih. — O procesijah presv. R. Telesa naznanjajo, da so se prav slovesno obhajale. Nove cerkve se posvečujejo, zidajo, zlepšujejo po mnogih krajih.

Zoper nedeljsko skrunjenje. V državi Viskonsinski je „Mayor“ poslanstvu gostinilničarjev naznanil, da bode ostro zahteval zverševanje postave oziroma na zapiranje kerčem ob nedeljah.

Nova cerkev na čast Mariji D. Lurški je bila 27. majnika posvečena v Klevelandu. Le-tá je že tretja češka cerkev v ondotnem mestu, kakor piše ameriškanski „Hlas.“

Nevéra nesreča za nevércu in za družino. Neki Čeh v Št. Lujzu se ni zmenil ne za Boga in ne za cerkev. Kako neki bo taki človek imel blagoslov? Zapravil je blagoslov božji, zgubil zdravje, zgubil zaslužek, postal otožen in mračnih misel, v glavo si je vtepel sam sebe končati, kar je nesrečni tudi res doveršil! Strašno! Uboga družina, ubog še milijonkrat huje on sam! Delaj, človek, pa zraven Bogu služi; brez tega si nesrečen.

V Čikagu ima izhajati drugi časnik za ondotne katol. Čehe. Imenoval se bode „Čechoslovan.“

Mala Avstrija pri cerkvenem žegnanji v Ameriki. Kaj mično popisuje učitelj g. Jos. Novak v amerik. „Hlasu,“ kako so pri Heidelbergu („Minnesoti obhajali cerkveno obletnico sv. Janeza Nepomučana. V predvečer se je prikazala rudeča zastava z belim križem s stolpa božje hiše in gosti strelji z možnarjev (hmozdír) so naznanaovali slovesnost. Prišlo je že tudi nekaj gg. duhovnov raznih narodnost. Drago jutro na vse zgodaj pók in pók, pa ljudstva zmeraj več, ter se je napolnovala hiša božja. Ob 8 se prično službe Božje. Ondotna „svetojanska družba“ je pristopila k sv. maši in k mizi Gospodovi. (V Ameriki posebno neštivilne katol. družbe razširjajo in poživljajo katoliški čut, kar je vse hvale vredno.) Mogočno se je razlegala češka pesem v slavo sv. Janeza Nepomuka in pri vsih se je vidilo, kako ginjeni so bili pri sv. maši. Potem je č. g. Šimonik pretresljivo pridigoval.

O poli-devetih so imeli poljski duhovnijani sv. mašo s poljskim petjem, in precej potem Nemci.

Ob 10 pa je bilo véliko opravilo, ki se je pričenjalo s častljivim obhodom. Zvonovi se oglašé. Procesija se gane. Na čelu so 3 junaki na konjih z veliko zastavo; za njimi šolska mladina s križem na čelu in z

zastavami; za temi nemški župljani in bratovšine, potlej češka bratovšina sv. Janeza Nepom. Zdaj pride mladina: kacih 40 šolskih belo-oblečenih deklic; nekoliko dečkov, ki so nesli štatvo sv. Alojzija, za njimi drugi s štatvo sv. Jožefa, dalje deklice v višnjevih obleki, ki so na krasno okinčanih nosilih nesle štatvo Marije Device. Nasledovali so duhovni in potem 10 čeških mater, ki so nesle štatvo sv. Ane, — in dalje nepregledljiva množica ljudstva, domačega in vnanjega. Obhod so dokončavali župljani poljski.

Šla je procesija k cerkvi sv. Janeza, kake četert ure od Heidelberga; med navdušenim petjem so hitro bili na mestu. Tukaj tedaj so imeli veliko službo Božjo, katero je opravljal č. g. Peter Jeram (naš rojak iz Smolève pri Zeleznikih, ki je še pred malo leti bil dijak v Kranju). Po sv. maši so Nemci blizo kapele imeli svojo pridigo; Čehom je č. g. Blaške navdušeno popisoval življenje sv. Janeza Nep., spominjal jih na drago domovino, naj bi ne zgubili dveh zakladov, ki so ju seboj prinesli, vére in domoljubja. Kazal je na druge narode, ki so tudi v Ameriki, uživajo svobodo, pa vendar ostanejo zvesti svoji veri; živo je popisoval žalostni stan nevércov, ki ne pričakujejo nobenega družega plačila razen pozémeljskega, in zavračal je na nasledke tacega življenja. Ob eni popoldne so se zopet v obhodu vernili v Heidelberg, kjer se je v hiši Gospodovi z blagoslovom slovesnost doveršila. Vse se je razveseljeno vračalo domu, ker so tako lepo v Božjo in čast počestjenje sv. Janeza Nep. bili dan dokončali.

Tako se razni narodi v katol. Cerkvi prav lepo lahko med seboj zlagajo po pravilu: „Vsakemu svoje.“ Kteri pa se koljejo med seboj, ker eden družega pravice spodjedajo; to niso pošteni, to so gadi, kušarji, modrasi, volkovi, tigri, rudečkarji, brezverci, človekožirci, nevedni, da rumeno sonce nanje sije... Capito?

Pomanjkanje vérske izreje se razodeva v strahotnih pregrehah. V dvéh krajih skor ob enem času se je zgodil umor za 5 kr. — Eden višjih vradnikov se je skazal za vélikega potepuha, ker lagal je, da mu je 24.000 dolarjev na železnici ukradenih, izmaknil in zapravil je pa sam ta znesek in pride pred vojno sodnijo. — Drugi, čverst vojak sicer, si je dal svojo mezdo izplačati, akoravno je bil dal nekemu upniku na taisto nakaznico. To je bilo v Wašingtonu; v novem Jorku pa pride drugi višji vojaški častnik, ki si je dal svojo mezdo dvakrat izplačati pred sodnijo.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Dijak, da bi srečno šolo doveršil, prav živo priporočen N. lj. G. presv. S., Sv. Jožefu in sv. Alojziju. — Že skoraj čisto oslepela reva, da bi na priprošnju N. lj. G., sv. Lucije, sv. Jožefa dosegla zdravje in sicer za pomoč v revšini. Zahvala, ako milost doseže, se bo oznanila. — Oče priporoči v molitev svojo hčer, da bi spoznala svoj grešni stan in svoje starše spoštovala. — Mati se priporoča v gorečo molitev presv. Mariji Devici za pomoč, da bi mogla keršansko izrediti svojo hčerko.

Zahvale:

V raznih bratovšinah vpisana imela sem strašno veliko terpeti od svojega gospodarja — besed, čertanja, preklinjevanja itd. A narhujša mi je žugala zavoljo tretjega reda. — Obernem se tedaj prav živo do presv. Serca Jezusovega, in spoznati moram, da vsi naklepi mojega gospodarja so mu spodleteli. Rešena sem bila očitno in obvarovana hudih in strašno maščevalnih nje-

govih rók. Bila sem namreč že v veliki nevarnosti. Zahvalujem se toraj tú očitno presv. Sercu Jezusovemu za skazano mi pomoč, Sercu, ki bodi moljeno in hvalljeno od vsih ljudi.

Z Goriškega, 10. junija 1883.

N. N.

Koledar za prihodnji teden:

2. mal. serpana (jul.) Marijno obiskanje. — 3. S. Otón. — 4. S. Udalrik (Urh). — 5. Ss. Ciril in Metod. — 6. S. Izaija prerok. — 7. S. Bonifacij. — 8. Osma nedelja po Bink. S. Elizabeta vd.

Mesec mali serpan je posebno posvečen presv. Kervi N. G. J. Kr.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Gosp. deželni predsednik A. Winkler je nedavno dobil red železne krone 2. verste s pravico do baronskega stanú, v kterega je djansko zdaj povzdignjen od presvitlega cesarja. Veselje za vso deželo: Slava!

Deželni glavvar je postal grof Thurn, njegov namestnik pa mestni ljublj. župan gosp. P. Grasselli.

V spomin 600letne vlade Habsburške presvitle rodovine na Kranjskem je gosp. stolni kapelnik Anton Foerster sostavil lepo delo pod naslovom: „Missa solemnis in memoriam felicissimi DC anno regiminis augustissimae ac serenissimae Domus Habsburgicae in ducatu Carnioliae“ itd. ki ga je cecilijansko društvo v krasni folio-obliki dalo na svitlo. Vravnanja je maša za čveterospév z orgljami ali za spremljanje z drugim glasbenim orodjem („2 violinis, viola, violonc., contrab., flauto, 2 clarinet., fag. et 2 cornib. Aut ad 4 voc. tantum, omissis pausis non obligatis“).

Nadškofa Golmajer-ja naslednik, kakor naznanja dunajski telegram iz Rima, bode monsign. poreški škof Zóren.

V vel. Gabru pri Št. Vidu na Dol. je umerl č. g. Jan. Sevšek, zlatomašnik, roj. v Št. Lampertu 12. rožn. 1795. posvečen 20. kim. 1822. R. I. P.

Na gornji Ponikvi v lav. škofiji je 22. t. m. umerl č. g. župnik Fr. Pirkovič, R. I. P. — Č. g. župnik v Bučah M. Koren v pokoj.

Sv. Detinstvo neprenehoma rodi velik sad med nevérniki. Poročilo mesca sušca iz Jutrovega do vélikega vodja te bratovšine prečast. gosp. Janssen-a naznanja, da sv. Jožefa dan t. l. je bilo v južnem Šang-Tong-u 687 keršencev v nauku za sv. kerst, in da v preteklem letu je v smertni nevarnosti 1116 poganskih otrok prejelo zakrament sv. kersta.

Grabštanj. (Nové orglje). Kakor na Kranjskem, tako so se Kropovski gg. Zupani skazali s svojim orglovskim delom tudi na Koroškem. Poslednjič so naredili orglje za cerkev v Grabštanju (Grafenstein), ktere je celovški stolni kapelnik g. Lučovnik pregledal in skusil ter zelo pohvalil, zlasti zaradi nove prav pripravne in lahke kegeljske zisteme in zaradi lepega dela ter lične in prijetne zunanje oblike. Imajo pa 9 spremenov in 5 stranskih poteglejev ter stanejo 1000 gld.

V Kini je umerl 13. sveč. t. l. naj starši škof ondotnega misijona, preč. g. Kalderon!

Erklärung und Predigtenentwürfe zu sonu- und festtäglichen Evangelien des kath. Kirchenjahres župnika Ant. Tappenhorn-a. To delo v dveh zvezkih je zdaj doveršeno: I. cena 4 gld. 20 kr., II. pa 3 gld. 60 kr. v kat. bukvarni. Za take, ki cerkvene govore

sami izdelujejo, so te osnove dober pomoček, zlasti zaradi mnogoterih tvarin v verskem in djanskem oziru, zaradi mnogih svetopisemskih citatov, kakor tudi zaradi primerne razdelitve vsake osnove. Kdor k temu vé primérno zbirati izgledov iz življenja svetnikov itd., zamore prav praktične govore sestavljati in mnogoterost osnov mu lahko služi več lét.

Grahevo je dobil č. g. Jan. Šafar. Razpisane fare: Krašnja, Fužine, Dolenja vas, gornji Tuhinj, Loški potok, Bukovšica, Zaplana, Sv. Magdalena.

Spominki za rudeče srajčnike. V Parizu bi nekteri radi napravili spominek za Gambetta, v Torinu drugi enako Garibaldi; pa na obeh krajih ni „beca“ in nihče ga ne mara dajati. Francoski časniki poterjujejo iz Pariza, da 5 vojaških častnikov je ondi Thibaudin obsodil na 15 dni v zapor, ker so se branili podpisati za spominek „vstanovniku republike francoske.“ Tako si vé „liberalni“ Ferry pomagati. V Torinu so rudeči možje si pomagali enako ali še bolj oderuško.

Peskušnje za veroznanstvo na srednjih šolah so 26. in 27. t. m. delali čč. gg.: Jan. Gerčar, P. Hugolin Satner, A. Karlin, J. Komljanec, dr. J. Marinko.

Gorečnost zoper mlaje. Namestnik A. Colvet v Vandeji na Francoskem je letos 15. majnika prepovedal mlaje v zemljo zasajati o škofovem obiskanji; češ, da je to prepovedano na očitnih cestah. Kaj se zgodi? Pred nosom pregorečega namestnika je škof o svojem birmanji korakal med množico ozališanih mlajev; toda s tem ni kar nič prelomi! prefektove prepovedi, kajti verli katoličani so mlaje v svojih krepkih rokah držali. — Ali se ni že tudi pri nas slišala neka podobna županska prepoved?

Narobej svet. Svoje dni so bile opice v gozdu; dan danes hodijo po mestnih ulicah.

Svoje dni so ljudje izdajke vravnavali po prihodkih; sadaj prihodke po izdajkih. Svoje dni je delala hči; sadaj dela mati, hči je gospodičina in sedi pri glasoviru.

Svoje dni so mladi delali in stari so pri njih vbogajme prosili, sadaj delajo stari in mladi pri njih beračijo.

Svoje dni so očjale nosili stari zaradi opešanih oči; sadaj jih nosijo šterkolini iz nečimernosti, ali tudi iz potrebe, — ker jim je nečimernost oči pokvarila.

Svoje dni so moške dela opravljali moški, sadaj jih veršijo ženske: treba je samo še, da tudi kuhalnico moškim v roke dajo.

Duhovne vaje za ljublj. škofijo bodo letos od 27. do 31. avg.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Dober prijatelj pod napisom: „Pomagajte financministru! 2 gld. — Čast. g. A. St. 2 gld.

Za varhe Božjega groba v Jeruzalemu: Cirknica 4 gld. 18 kr. — Begunje pri Cirknici 2 gld. — Fara Stari terg pri Ložu 6 gld. 20 kr. — Bloke 5 gld. — Planina 2 gld. — Studenc 1 gld. — Sv. Vid pri Cirknici 2 gld. — Grahovo 1 gld. — Unec 1 gld. — Sv. Trojica pri Cirknici 1 gld. 38 kr.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Čast. g. Ant. St. 2 gld. — G. A. M. 1 gld. — Po čast. g. stoln. kapl. M. Kolarji 2 gld.

Za sv. Očeta: Cirknica z Begunjami vred 10 gld. — Čast. g. Iv. Gornik 2 gld. — Čast. g. župn. Bl. Artelj 1 ces. cekin.

Za kapelo sv. Jožefa v Kuteževem: Neimenovana 1 gld. — Čast. g. Ant. St. 1 gld.

Za opravo ubožnih cerkev: Po čč. gg. Uršulinarrah 7. gld 53 kr. — Iz Sostrega 21 gld. — Iz Sore 10 gld. — Od čč. gg. bogoslovcev 6 gld. 50 kr. — Iz Terstenika 20 gld. 55 kr. — Gospodičina Tereza Bučarjeva 5 gld. — Iz Vinice 16 gld. 50 kr. — Iz Šent-Ruperta 1 gld. 20 kr. — Po čast. g. M. Kolarji 1 gld.

Za sveto Detinstvo: Iz Gorice po g. J. K. 5 gld. — G. R. S. 50 kr. — Z Dola 48 kr. — Čast. g. Simon Zupan 12 gld. — Čast. g. Anton Keržič 10 gld. — Čast. g. Fr. Perpar 5 gld. — Čast. g. Greg. Šlibar posl. 1 gld. (zapisano je bilo pa le 70 kr.; če ima 30 kr. drugi namen, prosimo pojasnila. Vr.)

Za afrikanski misijon: M. M. 1 gld. — P. M. 1 gld. po čast. g. Fr. Vohincu.

Za Leopoldinsko bratovščino: Ča. g. Gregor Šlibar 2 gld. 16 kr.

Za bratovščino Naše ljube Gospé presv. Serca: Neka mati 1 gld.

Za pogorelce v Terbojah: Č. g. st. kapl. M. Kolar 2 gld. — „Nabirajte si zaklade za nebesa, dokler je dan, in Bog vas bo tudi po priprošnji sv. Florijana obvaroval pred časnim in večnim ognjem,“ 10 gld. neim. iz Vip. doline.

Vabilo k naročevanju na

„ZGODNJO DANICO“

za drugo polovico leta 1883.

Vedno vabilo k naročevanju je zelo težaven posel, kakor vedno naročevanje. Dajmo si toraj delo nasproti polajšati: na kratko vabilo naj sledi berzo naročilo, pa bo za vse prav.

Prav serčna zahvala od nas in plača od Boga na priprošnje nebeške „zgodnje Danice,“ pod ktere varstvom naša „Danica“ izhaja, bodi vsim podpornikom, prijateljem in naročnikom našega cerkvenega lista!

Prosimo enake vljudnosti in prijateljstva še nadalje.

Naročnina znaša:

Za celo leto po pošti 4 gld 60 kr.

„ pol „ „ „ 2 „ 40 „

V tiskarni primeroma 4, — 2, — 1 gld.

Za prinašanje na dom se plača 40 kr. na leto. Za spremenjenje napisa med letom 15 kr. Op. To poslednje marsikteri radi pozabijo. — Naročnina se pošilja naj cenejše po nakaznicah: Blaznikovi tiskarni (ne vredniku, ki pri tem nima nič opraviti).

Vredništvo in založništvo.